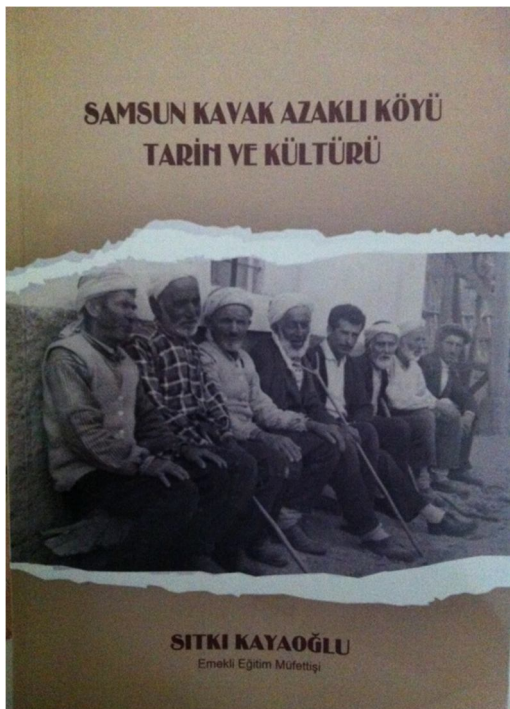

KAYAOĞLU, Sıtkı (2013). *Samsun Kavak Azaklı Köyü Tarih ve Kültürü*, Samsun: Cem Ofset, 216 sayfa.

Nazlı MURZİOĞLU

Emekli Eğitim Müfettişi olan Sıtkı Kayaoğlu'nun *SAMSUN KAVAK AZAKLI KÖYÜ TARİH VE KÜLTÜRÜ* adlı 216 sayfadan oluşan kitabı Cem Ofset tarafından Şubat 2013'de basılmıştır. Kitap bir önsözle başlamakta ve bölümlere ayrılmadan devam etmektedir. Kitabın önsözünde belirttiğine göre, yazarın kendisi de Samsun'un Kavak ilçesinin Azaklı köyündendir. Bununla birlikte, yine önsöz de belirtildiğine göre köydeki hane sayısı günden güne azalmaktadır. Azaklı Köyü 13 hane ile kurulmuş bir köy iken yıllar içerisinde bu sayı 120'ye kadar çıkmış ancak günümüzde 40'lı sayılara kadar düşmüştür. Bu nedenle yazar, yıllar sonra kültürlerinin kaybolacağı kaygısını taşımaktadır. Bu kaygı, yazarın bu kitabı kaleme almasının ardındaki neden gibi görünmektedir.

Yazar kitabına Azaklı Köyü'nün tarihsel durumu hakkında genel bilgiler vererek başlamaktadır. Burada köyün Samsun merkeze olan uzaklığı, kuruluşundaki hane sayısı gibi rakamsal verilere yer vermiştir. Ardından köyün sosyal yapısını inceleyerek köyde yaşayan aile adları ve bu ailelerin Azaklı Köyü'ne nereden, kaç yıllarında gelmiş oldukları hakkında bilgiler vermiştir. Sosyal yapının ardından, Doğal Durum başlığı altında Azaklı Köyü'nün komşu köyler ile olan uzaklık mesafeleri, köyün tepeleri, içme suyunun nereden sağlandığı, iklimi, ormanları, evlerin ve toprağın yapısı, köyün arazi varlığı gibi coğrafi bilgilere de temas

etmiştir. Yazar, daha sonra İdari ve Sosyal Yapı başlığı altında köyün aile yapısı, muhtarları, köy imamları ve öğretmenleri hakkında da bilgiler vermiştir.

İlerleyen sayfalarda yazar, köyde bayramların kutlanma şekli, kurban etinin nasıl dağıtıldığı, hacı ziyaretlerinin nasıl olduğu gibi toplumun kültürüne ait olan tüm parçalar hakkında detaylı bilgiler vermiştir. Bunların yanı sıra kitapta köy halkına ait olan bilmeceler, orada sıkça söylenen mani ve türküler, oynanan oyunlar ile köy halkına ait olan batıl inanışlar hakkında da detaylı bilgiler bulmak mümkündür. Bu sayede okuyucu halkın gelenek ve görenekleri hakkında kapsamlı bir biçimde bilgilendirilmiştir. Yazar, kitabında geçmiş yıllara ait olan Azaklı Köyü evlenme defteri, Azaklı Köyü Karar Defteri, Azaklı Köyü Gelir Gider Defteri ve Azaklı Köyü Kütük Defteri'ne yer vererek bu defterlerden elde ettiği bazı bilgileri de okuyucu ile paylaşmıştır. Kitabın sonlarına doğru Osmanlı Arşiv Belgeleri ve bunlardan sağlanan bazı bilgiler yer almaktadır. Kayaoğlu, kitabın sonuna Azaklı Köyü halkına özgü kelimelerden hazırlanmış olduğu bir sözlük ekleyerek yöreye mahsus olan kelimeler hakkında fikir sahibi olmamızı sağlamış ardından kaynakça kısmı ve devamında köy halkına ve yazarın kendi ailesine ait fotoğraflarla kitabını sonlandırmıştır.

Sonuç olarak, denilebilir ki Sıtkı Kayaoğlu'nun bu çalışmasının, bölümlere ayrılmadan yazılmış olması okuyucu açısından bir karmaşaya sebebiyet vermektedir. Bununla birlikte kitapta üst başlık-alt başlık ayrımı olmaksızın konuların ardı ardına ve birbirinden bağımsız sıralanmış olması da eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Akademik çalışmalarda beklenen, kitabın bölümler halinde yazılmış olmasıdır, Ancak kitabın akademik amaçlı bir çalışma olmadığı düşünülecek olursa, Azaklı Köyü'nün tarihini, kültürünü, sosyal yapısını, gelenek ve göreneklerini, halkının yaşayış biçimini göstermesi ve bunu herkesçe anlaşılır bir dille yapması açısından faydalı bir kaynak olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte yazarın anlatımını kitabın sonuna eklediği ve köy halkından temin ettiği fotoğraflar ile destekleyip bu sayede çalışmasına görsellik katması da olumlu bir özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın özellikle halk bilimi ile ilgilenenler ile şehir tarihi çalışanlar açısından faydalı bir araştırma olacağı düşünülmektedir. Tüm bunların yanı sıra yazarın, bu eseri Azaklı Köyü halkının yıllar sonra kültürlerini kaybedecekleri kaygısı taşıması sebebiyle kitabı kaleme aldığı düşünülecek olursa, bu alanda kalıcı bir eser bırakarak Azaklı Köyü Tarih ve Kültürünü gelecek nesillere aktaracağı faydalı bir esere imza attığı düşünülmektedir.